

Föreningen Norden 100 år
Verksamhetsplan 2019

1.0 VISION OCH INRIKTNING

Föreningen Norden har i vår tid stora möjligheter. FN:s hållbarhetsmål, statsministrarnas initiativ Nordiska lösningar på globala samhällsutmaningar, ett nytt lagstiftningsarbete aktiverat av Norge, mer pengar för utbyte i Nordplus och Erasmus, förnyat kulturstöd med kulturkontakt Nord och en ökad nordisk aktivitet i kommuner, regioner, förbund och nätverk, är några exempel som stödjer föreningens Nordens ändamål att främja och öka samarbetet inom och gentemot omvärlden.

Varje medlemsorganisation har möjlighet att i sin verksamhet utarbeta en strategi för att tillvarata dessa och andra möjligheter utifrån sin vilja och kapacitet. I detta syfte kommer det centrala stödet att regionaliseras och kopplas samman med mötesplatser, mer folkbildning, ökat resande, förnyat vänortsarbete, fler studiebesök och samarrangemang. Det gäller också på nationell nivå.

Föreningarna Nordens Förbunds vision utgår från att skapa ett starkare Norden för alla medborgare och arbeta för en mer integrerad region/Nordisk förbundsstat samt att globalt stärka Norden som region. De värden som anges är tillit, frihet under ansvar, öppenhet och inkludering, tolerans, jämställdhet, demokrati samt respekten för traditionen att föra dialog med medborgarna i de demokratiska institutionerna.

Utifrån de gemensamma värden och den vision som gäller för Föreningarna Nordens Förbund har Föreningen Norden utvecklat sin vision, inriktning och verksamhetsplan. Visionen är att alla medborgare och organisationer i Sverige kan och vill samarbeta inåt och utåt Norden.

2.0 EN KORT BAKGRUND

Norden – svensk förening för nordiskt samarbete, bildades 1919. År 2019 fyller föreningen 100 år. Föreningen har sedan dess bildande varit en partipolitiskt och religiöst obunden organisation, öppen för alla som delar dess ändamål och värden, för de som vill engagera sig, arbeta med nordiska frågor och nordiskt samarbete inom Sverige och gentemot omvärlden. Så här skrevs om föreningen i dess begynnelse:

"Samtliga föreningar hava, enligt första paragrafen i sina stadgar, till syfte att söka fördjupa känslan av samhörighet de nordiska länderna emellan, att utveckla deras ekonomiska och kulturella förbindelser och att överhuvudtaget främja det inbördes samarbetet mellan Nordens folk" (Waldemar Langlet)

I mitten av 1900-talet utvecklades föreningen till en internationell rörelse på en nordisk grund. Syftet har alltid varit att värna och utveckla bland annat demokrati och fred, samarbete och öppenhet. Föreningsarbetet har sedan dess start präglats

av bildningsverksamhet, främjande och kulturellt arbete i dess bredaste betydelse genom möten och nätverk för kunskap, resor och vänorter, folkbildning och nordisk politik. Allt för att underlätta vardagslivet för befolkningen i Norden.

Även idag bedriver lokalavdelningar och distrikt runt om i Sverige en bred verksamhet utifrån medlemmarnas önskemål: medlemsaktiviteter, vänorter, resor, studiecirklar, föreläsningar och diverse arrangemang. Samverkande medlemmar, på nationell nivå, är delaktiga i nordiska förbund eller nätverk. Föreningen Norden samverkar med systerorganisationer i de nordiska länderna genom federationen Föreningarna Nordens Förbund och medverkar i olika samarbetsprojekt över hela Nord- och Östeuropa.

3.0 OMVÄRLDEN

Norden liksom världen i övrigt förändras av starka samhällspåverkande trender.

- **Demokrati, tillit och teknologi**

Den teknologiska utvecklingen påverkar både positivt och negativt vår tillit till samhället och möjligheten att påverka det. Genom digitala tjänster skraddarsys den information som når oss och vi delar inte längre samma rum för information och debatt. Samtidigt ger sociala medier en fantastisk möjlighet för alla att dela och sprida sina tankar och idéer. Det demokratiska samhället utmanas i att finna former för att ta tillvara ett brett och aktivt medborgarengagemang på nätet. Samtidigt som demokratins förutsättningar att skapa förståelse för komplexa samband utmanas dessa av filterbubblor och fake news. De nordiska demokratierna har växt fram ur människors organisering och den lokala föreningsverksamheten har varit både en demokratiskola och grogrund för tillit mellan människor och till samhällsinstitutioner. Artificiell intelligens leder oss in i en ny period av strukturomvandling där robotiseringen förändrar även tjänste- och kunskapssamhället. Det är en omställning som går betydligt fortare än den mellan jordbruks- och industrisamhället. Som en följd av bland annat detta upplever befolkningen idag en viss osäkerhet och oro inför framtiden. En oro som kan och bör mötas med utbildningsinsatser och samverkan inom civilsamhället.

- **Klimatpåverkan och geopolitiska konflikter**

Klimatpåverkan blir allt mer påtaglig och bidrar till konflikter och migration världen över. De nordiska länderna är världsledande i arbetet med klimatomställning samtidigt som Norden inom många områden, såsom hållbar konsumtion och transportsektorn, tillhör de som är sämst i klassen. Klimatet är den fråga som unga känner störst oro inför. Säkerhetspolitiskt förändras situationen snabbt och skapar stor osäkerhet samtidigt som det långvariga Nordiska samarbetet fördjupas och bidrar till stabilisering. Europeiska Unionen står inför flera utmaningar, med Brexit och effekter av växande nationalism. Ett vitaliserat och effektivt mellanfolkligt nordiskt samarbete kan också bidra till att

öka det nordiska mellanfolkliga utbytet inom den Europeiska Unionen och Östersjöregionen.

- **Växande sociala klyftor**

Den nordiska välfärden och trygghetssystemen har bidragit till att de nordiska länderna har en ökad jämlikhet. Samtidigt som de sociala klyftorna har ökat i allt snabbare takt under de senaste decennierna, bidrar en förändrad demografi till ökade vård- och omsorgskostnader och en ökad invandring till utmaningar för utbildningssystem och arbetsmarknadspolitik. Hur ska den framtida välfärden och tryggheten för de som idag är unga säkras i de nordiska länderna?

- **Samhällsbudskap**

Ett hållbart och demokratiskt framtida Norden genom barn och ungas delaktighet i gränsöverskridande lösningar och breddat samarbete.

4.0 FÖRENINGEN NORDEN 100 ÅR

Denna verksamhetsplan är tillika en kampanjplan för föreningen Norden 100 år. All verksamhet ska på något sätt präglas av jubileumsåret. Dessa insatser har även tillkommit för att tillvarata kunskaper och erfarenheter från föreningens projektverksamhet.

Särskilda insatser utöver ordinarie av jubileet präglad verksamhetsplan kommer ske i form av

- En särskild grafisk profil "Föreningen Norden 100 år" och en därtill knuten kommunikationsplan med ett utåtriktat arbete
- Nordens framtid som huvudtema
- Inåtriktat medlemsarbete inklusive material
- Jubileumsseminarium och mingel i Stockholm, mars 2019
- Seminarium och galaföreställning i Köpenhamn, 15 april 2019
- Aktiviteter i Almedalen
- Förbundsmöte i Föreningarna Nordens Förbund med boksläpp om "Demokratin i Norden", september 2019
- Aktiviteter på bokmässan
- Utställning bokutgivning under 100 år
- Digitala uppsatser skrivna av Tjänstemännens och akademikernas arkiv (TAM), plus bildarkiv
- Sidevent på Nordiska rådets session, oktober 2019
- Marknadsföring i sociala medier
- Samordning av de nordiska tidningarnas design och layout
- Nordens dag ska firas på lokal nivå

- Flagging på Nordens dag, nationellt och lokalt
- Lyfta alla föreningen Nordens arrangemang i media för att sprida jubileumsåret
- Lobba för att få kungens utmärkelse på nationaldagen på Skansen för föreningar i Sverige
- Synas under nationaldagsfirandet
- Uppmärksamma den nordiska musiken utifrån målgruppen ungdomar
- Nordisk vecka i skolorna- gästbudsveckan- med förslag på mat som lokalföreningarna använder/marknadsför till lokala skolor
- Kansliet ska verka för bidrag till lokalavdelningar under 100 års jubileet

För detta förstärks kansliet med en kommunikatör under cirka 1,5 år plus att medel avsätts för grafisk profil med mera.

Fyra framtidspaket lanseras/påbörjas

1. Ihop med Pohjola Norden och berörda fonder sker en satsning på skolbarn och unga, genom utökade kontakter med lärare och framtagande av fortbildningar för att aktivera de områden som läro- och kursplaner har om Norden. I detta ligger också ett utökat samarbete med berörda förbund.
2. Ihop med Pohjola Norden sker en digital utveckling och knutet till denna sker en utveckling av ett nätverk kring nordisk bildning. I samband med det sker en utökad samordning med studieförbund, FHSK och biblioteksförbund.
3. Ihop med systerorganisationer sker en samordning kring Norden i skolan och ett nytt nationellt utvecklingsprogram för skol- och biblioteksmedlemmar i Sverige.
4. Fokus ligger på lokal och regional utveckling, kring mötesplatser och förnyat utbyte mellan kommuner, föreningar och skolor. Det omfattar förnyat vänortarbete och konkret samarbete kring olika tematiska frågor. Med detta följer en decentralisering/regionalisering av föreningen Nordens arbete. De nationellt samverkande medlemmarna och parterna bjuds in för att aktivera sina lokala och regionala organisationer i ett förnyat mellanfolkligt samarbete och utbyte.

5.0 LOKALAVDELNINGAR

En avdelning har till ändamål att genom självständig verksamhet främja det nordiska samarbetet i enlighet med föreningens syften. Avdelningen bedriver en självständig lokal verksamhet inom ett geografiskt område som utgörs av en eller flera kommuner, eller del av en kommun. Avdelningar är sammanslutna i distrikt.

Föreningsmål

- Medlemsmål: 1000 nya medlemmar. I snitt 8 medlemmar per avdelning.
- Mål ledarrekrytering: 100 nya ledare: I snitt 1 per avdelning.

I syfte att uppnå målen om nya medlemmar är det viktigt att föreningarna på lokal nivå, med stöd av förbundsstyrelse och kansli, utvecklar former och aktiviteter som attraherar och engagerar befintliga och nya medlemmar. Ett särskilt fokus bör läggas på att involvera och engagera unga i folkrörelsen, detta är särskilt viktigt för att stärka demokratiutvecklingen och tilliten till människor och samhällsinstitutioner.

För att uppnå en hållbar och vital folkrörelse ska förbundsstyrelsen i samverkan med lokalavdelningar och distrikt ta fram processer och verktyg för att säkerställa detta. I detta arbete ingår att se över möjligheten att utlokalisera och regionalisera delar av förbundsstyrelsen genom dess kanslis verksamhet. En särskild utmaning är lokalavdelningarnas och distriktens ekonomi och finansiering. Förbundsstyrelsen ska snarast utarbeta ett nationellt program som stödjer arbetet med lokalavdelningarnas och distriktens finansiering av sin verksamhet.

Föreningen Norden fyller 100 år och den önskade utvecklingen ska synliggöras på årsmöten och medlemsmöten, i utåtriktade aktiviteter och öppna seminarier under kulturmånaden med gästbud och Nordens dag, SommarNorden, med vänortsutbyten, resor och andra arrangemang samt Litteraturmånaden med bland annat nordiska litteraturveckan. I publikationer såsom Nordens Tidning, Facebook och på föreningen Nordens hemsida som stödjer lokal och regional exponering och utveckling, samt jubileumsåret.

Den synliggörs också i kontakter med beslutsfattare och opinionsbildare för utveckling av lokala mötesplatser, förnyelse av vänorter/samarbete och utbyte över gränserna, ledar- och utvecklingsprogram som stödjer utvecklingen och därtill en tydlig roll för lokalavdelningarna i samspel med kommunerna.

En utbildningsorganisation kommer att i samverkan med ske under sommaren 2019. Särskild satsning på ledarförsörjning och start av ledarutbildningar sker under hösten 2019. Utbildningsmaterial används från samverkande studieförbund.

Lokalavdelningar uppmärksammas genom samarbete med Föreningarna Nordens Ungdomsförbund för att stärka ungdomens delaktighet i nordiska frågor och verksamheter.

Löpande service och utveckling sker gällande medlemsregister, avgifter, hemsida, möten med andra till exempel kommunerna och informationsmaterial, liksom vid

kompetensutveckling och implementering av ny teknik och digitalt stöd i verksamheten.

6.0 DISTRIKT

Distrikt ska synliggöra Föreningen Norden 100 år i relationer till andra distrikt, landsting, regioner och länsstyrelse.

1. Om fullmäktige så beslutar samordnas distrikten i tre regioner, där distrikten, centralstyrelse med förbundskansli samverkar för att stödja och utveckla lokalavdelningarna, genomföra regional utåtriktad kommunikation om Föreningen Norden 100 år, arrangerar samordnande medlemsmöten, öppna seminarier och ledarutbildningar.
2. På samma sätt som för lokalavdelningar kommer personellt stöd finnas för regionala mötesplatser, utbildnings- och kompetensutvecklingsprogram på regional nivå samt det nordiska samarbetet, i samverkan med kommunförbund, landsting och län.

7.0 SAMVERKANDE MEDLEMMAR

På nationell nivå finns det idag 62 samverkande medlemmar. Minst fyra seminarier/mötesplatser ska anordnas per år för samverkande medlemmar. De samverkande ska bjudas in till större arrangemang där föreningen har utställning eller annan aktivitet. Samtliga samverkande medlemmar ska erbjudas delta i "Nordiska Nätverk" och "Nordisk Bildning", som två nya plattformar för nordiska samarbetsorganisationer och nätverk (ca 900 st.). Berörda samverkande medlemmar och andra förbund erbjuds vara delaktiga i föreningens fyra strategiska satsningar (se under avsnitt 4).

Ett särskilt arbete kommer att organiseras kring det nordiska och internationella arbetet knutet till "Baltic Sea NGO Network".

Syftet med att skapa relationer på förbunds nivå är att stärka den gemensamma kraften att påverka opinion och beslutfattare nationellt och internationellt samt att få medverkande förbundsorganisationer att engagera sina egna distrikt och lokala föreningar att samverka med föreningen Nordens regionala och lokala organisationer.

8.0 SKOLMEDLEMMAR

Alla skolor ska nås genom ett utskick om det nordiska samarbetet och föreningen Norden 100 år. I utskicket ska även meddelas att medlemskapet är knutet till föreningen Norden i Sverige, nationellt och vad det innebär. Det nationella

utbildningsnätverket ska särskilt lyftas fram där samverkan med Pohjola Norden och berörda fonder om skol- och lärarfortbildningar kommer att utvecklas.

Årscykeln med kulturmånad, gästabud och Nordens dag, Sommar Norden och Litteraturmånaden är tre bra perioder för aktiviteter kring nordiskt samarbete och föreningen Norden 100 år.

Föreningarna Nordens Förbund driver projektet Norden i skolan, som bistår lärare i sitt arbete genom att bidra med gratis material med ett nordiskt fokus.

Föreningen har fått ansvar för prioriteringsområde utbildning inom Östersjöstrategin. Det omfattar utbildning, anställningsbarhet, den sociala dialogen mellan parterna, migration och arbetskraftens rörlighet. Arbetet sker på alla nivåer och knyts samman med skolornas vänortsutbyte, ledar- och utvecklingsprogram och utbildningsnätverk.

9.0 BIBLIOTEKSMEDLEMMAR

Biblioteken är viktiga arenor för att sprida kunskap om Norden, men också för att skapa en känsla för språk, kultur och livet i Norden. Bibliotekens roll för läsvanor, språk och demokrati är mycket viktiga och bör därmed stärkas.

Alla bibliotek ska nås genom ett samarbete med Svenska Biblioteksförbundet om det nordiska samarbetet och föreningen Norden 100 år.

1. I informationen meddelas att medlemskapet är knutet till föreningen Norden i Sverige, nationellt, och vad det innebär.
2. Den planerade fortbildningen våren 2019 med Kulturkontakt Nord och Biskops Arnö
3. Förmå biblioteken att med lokalavdelningar anordna öppna seminarier om nordiskt samarbete och föreningen Norden 100 år, under kulturmånad i mars med gästabud och Nordens dag.
4. Uppmärksamma Föreningarna Nordens Förbunds gemensamma bok "Demokratin i Norden"
5. Förmå biblioteken att under litteraturmånaden i november under litteraturveckan anordna öppna seminarier om nordiskt samarbete och föreningen Norden 100 år tillsammans med lokalavdelningarna.

10.0 SAMARBETE MED FOLKHÖGSKOLAN BISKOPS ARNÖ

Ett särskilt samarbete bör ske med Biskops Arnö för att uppmärksamma Föreningen Norden 100 år. Det kan utsträckas till att gälla "de nordiska pärlorna" och samverkan med systerorganisationerna. Biskops Arnös sommarkurser kan uppmärksamma Föreningen Norden 100 år och en särskild skolledarutbildning och biblioteksutbildning kan samarrangeras och genomföras. Biskops Arnö bjuds in att samverka kring "nordisk bildning" och i den samverkan som ska ske med Pohjola Norden i strategiska satsningar (se avsnitt 4 ovan).

11.0 FONDVERKSAMHET

Föreningen Norden administrerar de två bilaterala nordiska fonderna i Sverige:

- Svensk-isländska samarbetsfonden
- Svensk-danska kulturfonden

Administrationen skiljer sig något åt och preciseras i uppdrag enligt avtal med respektive fond. Det handlar om att administrera fonderna, ta hand om ansökningar och fondstyrelsebeslut.

Fonderna har kontaktats för att samverka kring Föreningen Norden 100 år. Ansökningar kommer skickas in för att arrangera öppna seminarier om relationen Norden-Sverige-Danmark under 100 år och "Norden-Sverige-Island under 100 år".

12.0 PROJEKTVERKSAMHET

Föreningens projekt- och uppdragsverksamhet utvecklas inom ramen för ändamålen, inriktningsprogram, uppdrag och denna verksamhetsplan.

Det är sålunda tre stora områden som berörs: samhällsutveckling, föreningsutveckling och administrativa utveckling.

Med stöd av en regionalisering kan stöd ges för utveckling med fokus på lokalt och regionalt nordiskt utbyte och samarbete genom bland annat "vänort 3.0", ledar- och utvecklingsprogram, olika tematiska områden. En sådan utveckling framgår också av punkterna ovan under lokalavdelningarna och distrikten.

Föreningens nytta av uppdrag och projekt ska vara att föreningen medverkar i det som dels uppfyller föreningens ändamål och inriktning, dels gagnar organiseringen av ett starkare samarbete inåt och utåt Norden på alla nivåer.

Alla projektdeltagare ska uppmärksammas på "Föreningen Norden 100 år."
Övriga projekt: Se bilaga 1.

13.0 SAMVERKAN MED DET OFFENTLIGA NORDEN

Samverkan med Sveriges regering, UD, övriga departement och myndigheter sker genom deltagande på möten, både nationellt och på nordisk nivå samt genom förberedande och verkställande tjänstemannamöten.

Föreningen Norden har en viktig uppgift i att informera om beslut och pågående arbete i det officiella nordiska samarbetet samt att kanalisera folklig kritik och önskemål tillbaka till det offentliga Norden.

Ett nytt samarbete har påbörjats kring Nordisk informationsverksamhet och kring Nordiska nätverk.

Nordiska ministerrådet stödjer arbetet genom FNF, som har avtal med föreningen i Sverige. Information om ordförandeåret ska spridas och om fonder/stipendier och föreningsliv och folkrörelser ska bjudas in i Nordiska rådets politiska beredning via nordiska nätverk.

I all samverkan och i all myndighetskommunikation ska det nordiska samarbetet och Föreningen Norden 100 år, exponeras.

14.0 SAMVERKAN MED FÖRENINGARNA NORDENS FÖRBUND

Inom Föreningarna Nordens Förbund, kommer samverkan ske gällande Föreningen Norden 100 år.

Föreningarna Nordens Förbund är ett samarbetsorgan för de nationella Föreningarna Norden och har till huvuduppgift att samordna föreningarnas gemensamma intressen i arbetet med att stärka det folkliga nordiska samarbetet på alla områden. Idag finns det en gemensam strategi och en gemensam kommunikationsplattform.

Det pågår samtal inom Föreningarna Nordens Förbund om:

- Tidningssamverkan
- Utveckling av litteraturveckan
- Vidareutveckling av Norden i Skolan
- Vidareutveckling av Nordjobb
- Vidareutveckling av nordisk språkkoordination

15.0 KANSLI

Kansliet leds av styrelsen och en utsedd generalsekreterare. Styrelsen verksamhetsplan, budget, Generalsekreterare-instruktion och attest- och delegationsordning visar arbetsfördelningen mellan styrelse och kansli. Mellan Generalsekreteraren och medarbetare på kansliet finns formella underlag som anställningsavtal, kanslihandbok, rutiner för administration, policys, en arbetsorganisation med arbetsbeskrivningar, utöver arbets- och socialrätt och kollektivavtal, för de aktiviteter som ska genomföras.

Styrelsens verksamhetsplan ligger som grund för individuella handlingsplaner/uppdrag eller uppgifter. 2018 startade en kvalitetssäkring av utförande och administration som slutförs under 2019. Föreningen är också hyresvärd för flera andrahandslyresgäster, vilket är ett särskilt ansvarsområde.

Bemanningen föreslås öka med en kommunikatorstjänst, 1,5 år knutet till jubiléet. Om det finns utrymme att arbetsleda och plats på kontoret kan en praktikant tas in för att ytterligare förstärka stödet till kommunikatören och lokalavdelningarna.

Ett arbete påbörjas med att finna en ny kontorslokal från och med januari 2021.

16.0 UPPFÖLJNING BESLUT FULLMÄKTIGE 2018

Efter föreningen Nordens fullmäktigemöte den 9-10 juni har ett antal beslut fattats som föreningen ska arbeta med under de kommande åren.

- Kansliet ska utreda förutsättningarna för språkvalslänkar
- Centralstyrelsen ska tillsammans med lokalavdelningar och distrikt föra en dialog för att stärka de lokala föreningarna på ett konkret och långsiktigt ekonomiskt sätt bland annat genom regionalisering
- Kansliet ska i samband med årsredovisningen ta fram en populärversion som visar effekterna av kansliets verksamhet i hela landet
- Centralstyrelsen ska skyndsamt arbeta fram ett förslag på en app för alla föreningar inom föreningen Norden
- Utreda möjligheten för en försäkringslösning åt lokalavdelningar
- Utreda om det går att förenkla medlemsregistrets avläsning av medlemsavgift
- Förbundsstyrelsen ska utreda om aktuella paragrafer i föreningen Nordens normalstadgar för distrikt kan revideras eller kompletteras med angivande av hur distriktsverksamheten, som alternativ till traditionella sammanträden och ledning, istället dels kan styras, dels fullgöra sina uppgifter på annat sätt, till exempel med hjälp av digital teknik
- Kansliet ska undersöka hur frågan om en principiell översyn av inriktning och ekonomi i föreningen Norden kan ingå i föreningens strategiarbete

Rambudget 2019-2020

Intäkter (Tkr)	Preliminär Budget 2019	Preliminär Budget 2020
Medlemsavgifter	1 100	1 100
Statsanslag	8 000	8 000
Uppdragsintäkter (EU)	1 500	1 500
Verksamhetsanslag	400	500
Administration/hyresintäkter	3 222	3 525
Försäljning NT	1	1
Övriga intäkter	1	400
Finansiella intäkter	14	14
Summa intäkter	14 238	15 040
Kostnader (Tkr)		
Personalkostnader	4 437	4 525
Uppdragskostnader (EU)	1 500	1 500
Lokalkostnader	4 000	4 500
Administrationskostnader	1 218	1 462
Allmänna kostnader	120	144
Årsanslag	800	670
Resor & sammanträden	420	400
Informationsverksamhet	1 000	850
Biblioteksverksamhet	75	75
Skol- & utbildningsverksamhet	100	100
Verksamhet lokalavdelningar / distrikt	600	600
Avskrivningar	214	210
Finansiella kostnader	1	1
Oföutsett	0	0
Nedskrivning andelar Arena Norden	0	0
Summa kostnader	14 485	15 037
Resultat	-247	3